

17 בנובמבר 2025

לכבוד

ניצב פינצ'י מור
מפקד מחוז ש"י

תא"ל הישאם אבראהים
ראש המינהל האזרחי

אלוף אבי בלוט
מפקד פיקוד המרכז

שלום רב,

הנדון: הפגיעה המתמשכת באספקת המים לקהילות הרועים הפלסטיניות בצפון בקעת הירדן, עקב שעות הפעילות המצומצמות בחסמים, קנסות והתנכלות למובילי מים

סימוכין: פניותינו מהימים 19.3.2025, 23.4.2025, 18.5.2025 ו-24.8.2025; מענה לשכת יועמ"ש איו"ש מיום 31.5.2025

1. אנו פונים אליכם שוב בעניין קשיים באספקת מים לקהילות הפלסטיניות בצפון בקעת הירדן, לאחר שפנינו מיום 24.8.2025 לא נענתה.
2. השיבושים הכרוכים בהובלת מים עצמאית עבור קהילות הרועים הפלסטיניות בצפון בקעת הירדן בשל סגירה תכופה של חסמי חמרה ותייסיר – לא נפסקו. מובילי המים עדיין נאלצים להמתין שעות ארוכות במחסומים מדי יום, ולעיתים אינם מצליחים להגיע לאתר מילוי המים או לקהילות, ונאלצים לשוב על עקבותיהם. כתוצאה מכך, קהילות הרועים המסתמכות על הובלת מים עצמאית נותרות לעיתים ללא מי שתייה והשקיה.
3. לצד זאת, הופיעו פרקטיקות נוספות של הכבדה והתנכלות למובילי המים. הצטברות הגורמים הללו גורמת למצוקת מים קשה, הדורשת את התייחסותכם המידית.
4. נזכיר כי לתושבים הפלסטינים באזור אין חיבור קבע למים, והם תלויים בהובלת מים במכליות ומשאיות מן הכפרים שבשטח B. מרבית הקהילות מסתמכות על מוביל מים מסחרי, הממלא את המכלית שברשותו בכפרים שבשטח B, ואז נוסע לחלק את המים לקהילות שמתגוררות בשטח C. כדי להצליח לספק מים, ולו בכמות המינימלית הנדרשת לקהילות שמסתמכות עליו, על המוביל לעבור בחסמים שבין שטח B לשטח C מספר פעמים ביום. הובלת המים בדרך זו אינה יכולה להספיק לכל הקהילות, ואלה מבין התושבים שיש ברשותם טרקטור ועוקב מים, מסתמכים על הובלת מים באמצעותם.
5. כפי שפירטנו בפניותינו הקודמות, הובלת מים עצמאית כרוכה בהשקעת זמן רב, ועלותה גבוהה הן בשל הוצאות הדלק, הן בשל הקושי לאתר גורמים המסכימים למכור למובילים מים, והן בשל עלויות ההובלה הנוספות (בלאי הרכב, זמנו של המוביל). לפיכך, הן התושבים המתבססים על מוביל מסחרי, והן התושבים המתבססים על הובלה בעצמם, תלויים בכך שלא יוערמו בדרך קשיים נוספים, שאחרת נפגעת גישתם הבסיסית ביותר למים.
6. מאז סגירתו המוחלטת של חסם רועי בספטמבר 2024 אספקת המים לקהילות הרועים שובשה ללא היכר, ומטלת אספקת המים הפכה לקשה עשרות מונים מבעבר. המעבר דרך חסם רועי איפשר להן אספקת מים

****במקום – עמותה מקצועית ובלתי תלויה – מודה לכל תורמיה התומכים בקידום זכויות אדם ברחבי העולם ומכירים באמינותה ובחשיבות פעילותה. עיקר מימונה מישויות מדיניות זרות**

סדירה באופן יחסי, ובעלות שניתן לעמוד בה. בעקבות סגירתו, נאלצים המובילים לעבור דרך חסם חמרה או חסם תייסיר, הפועלים כיום רק בחלק משעות היממה.

7. כפי שפירטנו בפנייתנו מיום 24.8.2025, בניגוד לנטען במענה מטעם לשכת יועמ"ש איו"ש מיום 31.5.2025, החסמים אינם פועלים באופן קבוע; בחודש אוגוסט פרסם משרד התיאום הפלסטיני בגזרה את שעות פתיחת החסמים, מהן עלה כי חסם חמרה נפתח לסירוגין במשך תשע שעות ביממה, ואילו חסם תייסיר נפתח לסירוגין במשך חמש וחצי שעות ביממה בלבד.
8. פתיחת החסמים לשעות ספורות יוצרת פקקים ארוכים, ומאלצת את הנהגים להמתין במשך שעות ארוכות למעבר דרכם, מבלי לדעת אם יצליחו לעשות כן לפני שהחסמים ייסגרו שוב. לעתים המחסומים אף אינם נפתחים בשעות שפורסמו, והנהגים ממתינים לשווא, או שהם נסגרים באופן רנדומלי.
9. ההשלכות על אספקת המים קשות. כאמור, על מוביל המים לחצות את החסמים מספר פעמים בכל יום, כדי להספיק להוביל מים לכל הקהילות המסתמכות עליו. שעות הפעילות המצומצמות והרנדומליות מקשות על כך מאוד, וההמתנה הממושכת למעבר בחסמים מייקרת מאוד את עלויות ההובלה. נוצר קושי אמתי להסתמך על הובלת המים בדרך זו, על אף שאין לה חלופה.
10. תושבים המובילים מים באופן עצמאי, באמצעות טרקטור ועוקב, נתקלו לאחרונה בקושי חדש, בדמות קנסות כספיים בגין נסיעה במהירות נמוכה ועיכוב התנועה כביכול. כך למשל, ביום 29.10.2025 נסעו מר ו"א ומר נ"א בכביש 578, והובילו מכלי מים באמצעות טרקטור ועוקב. הם נסעו בכביש היחיד שדרכו ניתן להגיע למקום מגוריהם, במהירות המרבית שמתאפשרת בנסיעה בטרקטור הגורר אחריו עוקב מים. על אף הנסיבות החריגות, שוטר תנועה הורה להם לעצור וחילק להם קנסות בסך של 500 שקל, בטענה כי עברו על תקנה 21(ב)(3) לתקנות התעבורה, תשכ"א-1961, משום שנסעו במהירות נמוכה מ-20 קמ"ש בכביש שמהירות הנסיעה המרבית בו היא 80 קמ"ש.
11. ל-ו' ול-נ', כמו לתושבים אחרים במצבם, אין גישה אחרת למים מלבד הובלתם באמצעות עוקב מים וטרקטור. נציין כי העבירה הנזכרת בתקנה זו היא "עבירת סל", ומתן קנסות בגינה כפוף לשיקול דעת רחב. בהתחשב בנסיבות, ניתן היה לצפות שהמשטרה תימנע מלקנוס מובילי מים, שאין להם חלופה אחרת מלבד קנייה והובלה של מים במכלים לביתם, הנהגים באיטיות בדומה למשאיות המאטות את נסיעתן מסיבות בטיחותיות. בנסיבות אלה, אין זה סביר לקנוס אותם על נסיעה במסגרת מגבלת המהירות של הטרקטור, אלא להורות על ירידה לשוליים באופן שמאפשר עקיפה ככל שתנאי הדרך מאפשרים זאת.
12. ככל שלשיטתכם הובלת מים עצמאית אינה בטיחותית – עליכם להורות על מציאת אמצעים אחרים לאספקת מים לקהילות, לרבות באמצעות יצירת חיבורים לרשת המים בסמוך למתחמי המגורים, כפי שדרשנו בפנייתנו הראשונה.
13. במקרה אחר שאירע לאחרונה, עוכב מוביל המים המסחרי, בטענה התמונה שאסור לו לעבור בדרך החוצה שטח אש על מנת להגיע לקהילה הזקוקה למים (שאינה מתגוררת בתחום שטח האש), וזאת גם בזמנים שבהם לא מתקיימים בשטח אימונים. ביום 7.11.2025 הגיע המוביל למתחם המגורים של קהילה לה הוא מחלק מים באופן שגרתי מדי יום שישי בשעות אחר הצהריים. הדרך היחידה הנגישה למתחם המגורים עוברת בשטח אש, ולמוביל הובהר בעבר כי אין מניעה שיעבור בשטח כאשר הצבא לא מתאמן בו – בימי שישי מהשעה 11:00 ובימי שבת. כך הוא נוהג לעשות במשך שנה לפחות. ואולם, ביום שישי 7.11.2025, כשהיה בעיצומה של חלוקת המים, הגיעו למקום חיילים שאמרו לו כי "החוקים השתנו", כך שמעתה המעבר בשטח האש אסור גם לצורך

הובלת מים בימי שישי ושבת. החיילים הוסיפו ואיימו על המוביל, כי אם יגיע שוב לחלק מים במקום, רכבו יוחרם.

14. גם במקרה זה, הקהילה שעבורה יועדו המים תלויה בהובלתם למקום מגוריה, ואין לה גישה חלופית למים לצורכי קיום. איסור על המוביל לעבור בשטח האש כדי לספק לה מצרך חיוני גם כשלא מתקיימים בשטח אימונים, אינו לתכלית ראויה. על כן, פגיעתו בזכותה של הקהילה למים אינה מידתית.

15. טענותינו המשפטיות בנוגע למרכזיות הזכות למים, ולחובת המפקד הצבאי לפעול באופן אקטיבי כדי להבטיח את מימושה, פורטו בהרחבה בפנייתנו מיום 19.3.2025. בקצרה נזכיר, כי מים הם תנאי ראשון והכרחי להישרדותם של בני אדם, וכי זכותה של האוכלוסייה האזרחית החיה תחת כיבוש למים לשיטה ולבישול, לצורכי היגיינה ולשמירה על הבריאות, היא זכות אדם בסיסית שאין עליה עוררין. המפקד הצבאי מחויב לאפשרה, ולהימנע מפגיעה מכוונת או בלתי מידתית בה, הן על פי הדין הבינלאומי והן על פי המשפט המינהלי הישראלי (סעיפים 55-56 לאמנת ג'נבה הרביעית; החלטה 64/292 של העצרת הכללית של האו"ם משנת 2010, הערה פרשנית מס' 15 בנושא "הזכות למים" של ועדת האו"ם לזכויות כלכליות, חברתיות ותרבותיות; ע"א 9535/06 אבו מסאעד נ' נציב המים (5.6.2011)).

16. לאור האמור, הנכם נדרשים:

- א) לפתוח מחדש את חסם רועי למעבר מובילי מים, ולחלופין להרחיב במידה משמעותית את שעות הפעילות של החסמים חמרה ותייסיר, כך שיתאפשר מעבר מובילי מים במסגרת זמן סבירה.
- ב) לעדכן את מדיניות האכיפה של משטרת התנועה כך שלא יחולקו קנסות למובילי מים הנוהגים בטרקטורים בגין נסיעה במהירות נמוכה.
- ג) להבהיר כי לא חל שינוי במדיניות בנוגע לכניסה לשטח אש, כך שניתן לעבור בשטח לצורך חלוקת מים לקהילות הנמצאות בעברו השני, בזמנים שבהם לא מתקיימים אימונים (ימים שישי ושבת).

בכבוד רב,

הילה שרון, עו"ד

רעות שאער, עו"ד

העתק: אל"מ קובי מרקוס, יועמ"ש איו"ש